

II - III. Самостійна робота до теми «Історія риторики».

1. Ознайомтесь із текстом «Друга промова проти Філіппа» Демосфена (або з будь-якою іншою промовою видатних ораторів).

Зробіть риторичний аналіз промови за схемою:

1. Знаковість для нації, держави, культури, суспільства постаті промовця. Як на нього реагувало суспільство?

2. Соціально-політичні, суспільно-культурні, історико-національні елементи змісту: ідеологеми, міфологеми, події, факти, оцінки, контрасти, антитези.

3. Як оратор сформував тему, мету, представив предмет?

4. Яка композиція (вступ, основна, заключна частини) тексту і як вона спрямована на досягнення мети?

5. Монолог, діалог, полілог.

6. Логічність, послідовність і доцільність побудови промови.

7. Як сформульовано тези, наскільки вдало вибрано тип аргументації та види доказів?

8. Образна система тексту. Домінанти і ключові слова.

9. Характеристика засобів милозвучності: евфонічні чергування голосних і приголосних; вимовна легкість (повноголосся, подовження, спрощення).

10. Засоби активізації уваги слухачів.

2. Опрацюйте рекомендовану літературу з теми й виконайте завдання.

Варіант 1.

1. Хто зі знаменитих ораторів Стародавньої Греції мав мовленнєві вади, але завдяки наполегливій праці досяг великого успіху?

а) Аристотель;

б) Цицерон;

в) Демосфен.

2. Хто перший представив давнім грекам риторику як науку та мистецтво?

- а) Платон;
- б) Аристотель;
- в) Сократ.

3. Хто був майстром закличних промов?

- а) Ісократ;
- б) Тіртей;
- в) Тісій.

4. Духовно-виховне й філософське вчення у Греції V – IV ст. до н. е., що базувалась на суб'єктивізмі та запереченні об'єктивної істини, – це:

- а) еристика;
- б) діалектика;
- в) софістика.

5. Збірник «загальних місць» – хрестоматію готових прикладів для вивчення, щоб вставляти їх у виголошувану промову, написав:

- а) Корак(с);
- б) Тісій;
- в) Критій.

6. Кому приписує антична традиція винайдення таких словесних фігур: антитези, рівночленності, співзвучності закінчень:

- а) Горгію;
- б) Протагору;
- в) Продіку.

7. Поняття «думка більшості» виникає у вченні й школі:

- а) Тісія;
- б) Горгія;
- в) Ісократа.

8. Хто встановив вид промови, який виходить із особливої попередньої домовленості – разом і незалежно шукати істину; критерієм успіху якої є не

перемога одного із мовців, котра може бути власне корисною, а знаходження істини про природу предмета:

- а) Сократ;
- б) Платон;
- в) Ісократ.

9. Кому з античних ораторів належить розробка діалектичного методу «запитання – відповідь», необхідного для встановлення об'єктивної істини?

- а) Платону;
- б) Сократу;
- в) Ісократу.

10. Основними передумовами розвитку ораторського мистецтва у Стародавній Греції були... (продовжіть речення).

11. Аристотель розрізняв аудиторію:

- а) за віком, достатком, емоційним станом;
- б) за зосередженістю, однорідністю, підготовленістю;
- в) за розміром, віком, професійною спрямованістю.

12. Категорії риторики Аристотеля побудовані, виходячи з позиції:

- а) слухача;
- б) оратора;
- в) слухача й оратора.

13. Корені насолоди красномовства, на думку Аристотеля:

- а) у чуттєвому задоволенні, яке отримують слухачі від словесної гри оратора;
- б) у задоволенні пізнавальних та інтелектуальних потреб слухачів;
- в) у досягненні необмеженого впливу на аудиторію.

14. Хто з ораторів Стародавнього Риму виступав за практичну освіту на форумі, де оратор-початківець прислуховувався до промов сучасників, вчився сам і не переставав вчитися все життя?

- а) Цицерон;
- б) Аристотель;

в) Квінтіліан.

15. Для кого з ораторів Стародавнього Риму саме риторична школа має стояти в центрі всієї освітньої системи, а після її закінчення юнаки-учні повинні переходити зі школи на форум?

а) Цицерона;

б) Квінтіліана;

в) Платона.

16. Хто написав трактат «Ораторські настанови» у 12 книгах?

а) Ісократ;

б) Платон;

в) Квінтіліан.

Варіант 2

1. У риториці Київської Русі виокремлюють два основних види:

а) філософський та історичний;

б) повчальний та урочистий;

в) панегіричний і монологічний;

г) академічний і політичний.

2. Першим видатним християнським проповідником Київської Русі був:

а) Іоанн Златоуст;

б) Іларіон;

в) Кирило Туровський;

г) Іван Вишенський.

3. «Слово про Закон і Благодать» написав:

а) Іларіон;

б) Кирило Туровський;

в) Григорій Сковорода;

г) Лазар Баранович.

4. «Слово в новий тиждень після Пасхи» написав:

а) Інокентій Гізель;

б) Стефан

Яворський; в)

Кирило

Туровський; г)

Іван

Вишенський.

5. Автором полемічних послань був:

а) Григорій

Сковорода; б)

Володимир

Мономах;

в) Анатолій

Радивиловський; г)

Іван Вишенський.

6. Викладачами риторики в Києво-Могилянській академії

були: а) Стефан Яворський, Феофан Прокопович, Лазар

Баранович; б) Григорій Сковорода, Іван Вишенський,

Дмитро Ростовський; в) Володимир Мономах, Іларіон,

Кирило Туровський.

7. Підручник з риторики “Риторична рука”

написав: а) Стефан Яворський;

б) Феофан Прокопович;

в) Антоній Радивиловський.

8. Збірку проповідей «Ключ розуміння» з теоретичною частиною

«Наука, або Спосіб складання проповідей»

підготував: а) Стефан Яворський;

б) Лазар Баранович;

в) Іоанікій

Галятовський; г)

Інокентій Гізель.

9. Рукопис «Оратор моголянський» написав:

а) Йосиф Кононович-

Горбацький; б) Феофан

Прокопович;

в) Інокентій Гізель.